

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odkladný účinek ve správním soudnictví

Účastníci soudního řízení často požadují po správních soudech přiznání institutu odkladného účinku žaloby ve smyslu § 73 zákona č. [150/2002 Sb.](#), soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), popř. kasační stížnosti ve smyslu § 107 s. ř. s. Tento postup umožňuje posílení obrany proti postupu správního orgánu v soudním řízení, především však zabránění vzniku nepřiměřené újmy žalobce. Zákonná úprava je ovšem v tomto ohledu pouze návodná a ve značné míře upřesněna judikaturou správních soudů, které jsou při přiznávání odkladného účinku velice zdrženlivé.

Zákonná úprava odkladného účinku

Samotné podání správní žaloby [\[1\]](#) nebo kasační stížnosti [\[2\]](#) nemá ze zákona odkladný účinek. Zákonná úprava však dovoluje, aby správní soudy svým usnesením odkladný účinek za určitých podmínek přiznaly.

Soud může přiznat odkladný účinek, pokud by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Zároveň však přiznání odkladného účinku nemůže být v rozporu s důležitým veřejným zájmem. [\[3\]](#)

O návrhu musí soud rozhodnout bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od jeho podání. [\[4\]](#) Přiznáním odkladného účinku soudem se pak pozastavuje do skončení řízení o žalobě, popř. kasační stížnosti účinky napadeného rozhodnutí. [\[5\]](#)

Návrh na přiznání odkladného účinku žalobě podléhá poplatkové povinnosti a soudní poplatek činí 1.000 Kč. [\[6\]](#)

Nepoměrně větší újma žalobce, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám

V právní teorii a praxi nese žalobce břemeno tvrzení a důkazní ve vztahu k prokázání nepoměrně větší újmy, která by vznikla nepřiznáním odkladného účinku žalobě. Toto břemeno vyplývá přímo z jeho návrhu na přiznání odkladného účinku. [\[7\]](#) Právní úprava ale i judikatura jasně stanoví povinnost žalobce detailně a přesvědčivě doložit nejen existenci, ale i intenzitu újmy, která by mu vznikla v důsledku nepřiznání odkladného účinku.

Žalobce nemůže v návrhu pouze obecně poukazovat na možnost vzniku újmy; je nezbytné, aby jednoznačně prokázal, že tvrzená újma je přímým důsledkem výkonu napadeného rozhodnutí nebo jiného právního následku. Klíčovým aspektem je pak právě intenzita újmy, která musí být „nepoměrně větší“ než újma způsobená jiným osobám v důsledku přiznání odkladného účinku žaloby. [\[8\]](#)

Pro přiznání odkladného účinku však postačuje, pokud žalobce předloží přesvědčivý předpoklad takové tvrzené újmy. [\[9\]](#) Jestliže žalobce ve svém návrhu neuvede konkrétní skutečnosti, z nichž lze splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku dovodit, soud je oprávněn takový návrh usnesením zamítnout.

Rozpor s důležitým veřejným zájmem

Povinnost tvrdit rozpor přiznání odkladného účinku s veřejným zájmem, popřípadě jiné újmy, jež by měla vzniknout jiným osobám, nese žalovaný nebo osoby zúčastněné na řízení.^[10] Žalovaný v tomto kontextu není zatížen důkazním břemenem, protože soud má právo si potřebné doklady k osvědčení skutečnosti hrozícího dotčení veřejného zájmu opatřit i z moci úřední (*ex officio*). Neuvedení těchto skutečností žalovaným neznamená automatické vyhovění návrhu na přiznání odkladného účinku, ale představuje riziko, že soud nezjistí takové okolnosti a návrhu na přiznání odkladného účinku vyhoví.

Pokud se veřejný zájem dostane do konfliktu se základním právem žalobce, je nutné uplatnit test proporcionality. V souladu s názorem Nejvyššího správního soudu platí, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svěřčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“.^[11]

Tato judikatura zdůrazňuje nezbytnost pečlivého zvážení a posouzení všech okolností při rozhodování o přiznání odkladného účinku, aby byla zajištěna spravedlivá rovnováha mezi ochranou základních práv žalobce a ochranou veřejného zájmu.

Shrnutí

Závěrem lze shrnout, že pokud žalobce hodlá podat návrh na přiznání odkladného účinku žaloby, měl by v návrhu uvést všechny skutečnosti, které podle jeho názoru odůvodňují splnění předpokladů pro jeho přiznání, a tyto skutečnosti v co největší míře doložit důkazy. Podání návrhu na přiznání odkladného účinku by nemělo ponechat žalovaného v nečinnosti. Zejména při hodnocení rozporu s veřejným zájmem je vhodné, aby žalovaný tvrdil a optimálně prokázal, že přiznání odkladného účinku by bylo v rozporu s veřejným zájmem. Je také důležité si uvědomit, že institut odkladného účinku je dočasné povahy a nijak nepředjímá, jak bude o žalobě či kasační stížnosti meritorně rozhodnuto.

Začátek formulářeJUDr. David Mašek, Ph.D.,
advokát, partner

Marie Kortusová,
paralegal

Mašek & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

Ovocný trh 573/12
110 00 Praha 1

Tel.: +420 226 886 271
e-mail: office@masekpartners.cz

[1] Viz § 73 odst. 1 s. ř. s.

[2] Viz § 107 s. ř. s.

[3] Viz § 73 odst. 2 s. ř. s.

[4] Viz § 73 odst. 4 s. ř. s.

[5] Viz § 73 odst. 3 s. ř. s.

[6] Viz Položka 20 Příloha zákona České národní rady č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích.

[7] Např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2016, č. j. 5 As 255/2016-25.

[8] Srov. JIRÁSEK, Jan. § 73 [Odkladný účinek žaloby]. In: BLAŽEK, Tomáš, JIRÁSEK, Jan, MOLEK, Pavel, POSPÍŠIL, Petr, SOCHOROVÁ, Vendula, ŠEBEK, Petr. Soudní řád správní. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016.

[9] Viz nálezn Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 39/18, nebo též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76.

[10] Srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. 2 Azs 163/2017-20.

[11] Viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014-25.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřevzaté povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)

- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních – hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)